

2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

V Úvalu 84, Motol, Praha 5, PSČ 150 06

ŠKOLÍCÍ PŘÍRUČKA POŽÁRNÍ OCHRANA

Školící příručka Požární ochrany

Obsah:

1	ÚVOD	2
2	ODPOVĚDNOSTI NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY	2
2.1	Statutární orgán	2
2.2	Vedoucí zaměstnanci	2
2.3	Zaměstnanci	3
2.4	Správce budov.....	3
2.5	Technik požární ochrany	3
2.6	Povinnosti 2. LF UK na úseku požární ochrany	4
2.7	Povinnosti zaměstnanců a osob zdržujících se na pracovištích 2.LF UK	5
3	DOKUMENTACE POŽÁRNÍ OCHRANY	7
4	POŽÁRNÍ OCHRANA V MIMOPRACOVNÍ DOBĚ	7
5	HOŘLAVÉ KAPALINY, CHEMICKÉ LÁTKY	8
6	TLAKOVÉ LAHVE	9
7	ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ A TOPIDLA	9
7.1	Zásady při instalaci a používání elektrických zařízení a topidel:.....	9
7.2	Požární nebezpečí elektrických zařízení:.....	10
7.3	Statická elektřina	10
8	HOŘENÍ A HAŠENÍ POŽÁRŮ	10
8.1	Proces hoření	Chyba! Záložka není definována.
9	KLASIFIKACE POŽÁRŮ	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
10	VĚCNÉ PROSTŘEDKY POŽÁRNÍ OCHRANY	11
11	SYSTÉM PROVÁDĚNÍ PREVENTIVNÍCH POŽÁRNÍCH PROHLÍDEK	13
11.1	Preventivní požární prohlídky	13
12	PŘÍLOHY	13

1 Úvod

Každý statutární orgán společnosti má odpovědnost za dodržování požadavků vyplývajících z předpisů v oblasti požární ochrany:

- o zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- o vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

2 Odpovědnosti na úseku požární ochrany

Každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, a aby neohrozil život a zdraví osob a majetek. Při zdolávání požárů, živelných pohrom a mimořádných událostí je každý povinen poskytnout osobní a věcnou pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí ohrožení sebe nebo ostatní osoby, nebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost.

Zaměstnanci 2.LF UK na všech stupních řízení jsou v rozsahu svých funkcí odpovědní za dodržování podmínek požární bezpečnosti upravených tímto dokumentem.

2.1 Statutární orgán

Odpovědnost za zajištění PO v organizaci, má dle zákona č.133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů, statutární orgán. V organizaci je statutárním orgánem děkan 2.LF UK.

2.2 Vedoucí zaměstnanci

Vedoucí zaměstnanci v rozsahu svých pravomocí a funkcí odpovídají za dodržení požární bezpečnosti

Školící příručka Požární ochrany

na svých pracovištích.

Dbají na dodržování právních a ostatních předpisů, normových požadavků a vnitropodnikových směrnic k zabezpečení požární ochrany. Zajišťují odstraňování nalezených závad vedoucích k ohrožení požární bezpečnosti na svých pracovištích.

2.3 Zaměstnanci

Zaměstnanci jsou povinni k zajištění požární ochrany dodržovat:

- pokyny a příkazy vedoucích zaměstnanců,
- při práci dbát zvýšené požární bezpečnosti,
- ustanovení požární dokumentace,
- návody k údržbě a obsluze technických zařízení,
- pracovní postupy,
- pokyny uvedené bezpečnostních listech chemických látek a směsí nebo na etiketách,
- pokyny vydané vedoucími zaměstnanci v souvislosti se zajištěním požární bezpečnosti na pracovištích,
- a oznamovat svému nadřízenému závady, které by mohly ohrozit požární bezpečnost a zúčastnit se jejich odstraňování.

2.4 Správce budov

Správce budov je odpovědný za zajištění a provádění revizí, kontrol, oprav a údržby vyhrazených technických zařízení, požárně bezpečnostních zařízení, věcných prostředků požární ochrany.

2.5 Technik požární ochrany

Obsah činnosti technika požární ochrany:

- navrhovat a sledovat organizaci zajištění požární ochrany na pracovištích 2.LF UK,
- vytvářet a aktualizovat dokumentaci požární ochrany v souladu se zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, ve znění pozdějších předpisů,
- pravidelně kontrolovat dodržování předpisů o požární ochraně prostřednictvím pravidelných kontrol (preventivních požárních prohlídek), vypracovávat zprávy z kontrol obsahující nalezené závady, návrhy na jejich odstranění včetně termínů,
- provádět pravidelná školení zaměstnanců o požární ochraně a odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek,
- účastnit se kontrol prováděných státním požárním dozorem,
- na základě požadavku 2.LF UK spolupracovat při posouzení nových technologií, technických zařízení a stavebních úprav z hlediska požární ochrany,
- účastnit se vyšetřování případných požárů na pracovištích 2.LF UK.

Školící příručka Požární ochrany

2.6 Povinnosti 2. LF UK na úseku požární ochrany

Ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, vycházejí základní povinnosti, které společnost musí plnit. Plnění těchto povinností v organizaci zajišťuje TPO v součinnosti s tajemnicí 2. LF UK a jednotlivými vedoucími zaměstnanci.

Povinnosti 2. LF UK dle §5 a 6 zákona č.133/1985 Sb., jsou:

- stanovit organizaci zabezpečení požární ochrany s ohledem na požární nebezpečí provozované činnosti,
- prokazatelným způsobem stanovit a dodržovat podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, případně technologických postupů a zařízení, nejsou-li podmínky provozování činností a zabezpečování údržby a oprav zařízení stanoveny zvláštním předpisem,
- zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení, způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti, předpisy v oblasti PO nebo výrobcem zařízení,
- stanovit z hlediska požární bezpečnosti požadavky na odbornou kvalifikaci osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud to není stanoveno zvláštními právními předpisy a zabezpečit provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru, pouze osobami s příslušnou kvalifikací,
- obstarávat a zabezpečovat v potřebném množství a druzích věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení se zřetelem na požární nebezpečí provozované činnosti a udržovat je v provozuschopném stavu,
- vytvářet podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména udržovat volné příjezdové komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, k rozvodným zařízením elektrické energie, k uzávěrům vody, plynu, topení, k věcným prostředkům požární ochrany a k požárně bezpečnostním zařízením,
- dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností,
- označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení,
- pravidelně kontrolovat prostřednictvím technika požární ochrany dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady,
- umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany v souladu s tímto zákonem a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření,
- poskytovat bezúplatně orgánu státního požárního dozoru výrobky nebo vzorky nezbytné k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,

Školící příručka

Požární ochrany

- bezodkladně oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru každý požár vzniklý při činnostech, které provozují nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají,
- mít k dispozici požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů potřebné ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku.

2.7 Povinnosti zaměstnanců a osob zdržujících se na pracovištích 2.LF UK

Zaměstnanci a osoby zdržující se na pracovištích 2.LF UK, jsou povinni dodržovat a řídit se

těmito pokyny:

- počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení,
- dbát na zajištění přístupu k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody, topení a k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany za účelem jejich včasného užití,
- dodržovat bezpečnostní značení především zákazy týkající se požární ochrany na označených místech,
- dodržovat podmínky nebo návody k obsluze technických a technologických zařízení,
- dodržovat zákaz kouření a výskytu otevřeného ohně ve všech prostorách,
- dodržovat pokyny a předpisy požární ochrany platné v organizaci, s nimiž byl zaměstnanec seznámen v rámci školení o požární ochraně,
- účastnit se pravidelných i mimořádných školení o požární ochraně,
- hlásit neodkladně každý zjištěný požár, při ohlašování postupovat dle požární poplachové směrnice,
- v souvislosti se zdoláváním požáru zabezpečovat nutná opatření na záchranu ohrožených osob, uhasit požár nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření,
- nevstupovat bez povolení do prostor označených zákazem vstupu a nezdržovat se v nich.

Zakázané činnosti zaměstnanců a osob zdržujících se na pracovištích 2.LF UK:

- vědomé bezdůvodné přivolání jednotky požární ochrany, zneužití linky tísňového volání,
- provádění prací, které mohou vést ke vzniku požárů nebo havarijních stavů, pokud nemá požadovanou odbornou způsobilost, zejména opravy nebo neodborné zásady na elektrických a tepelných spotřebičích a zařízeních,
- instalování a používání elektrických a tepelných zařízení a spotřebičů, které nejsou schváleny zaměstnavatelem,
- omezení nebo úplné znemožnění použití označených nástupních ploch pro požární techniku,
- používání barevného označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,
- poškozování, zneužívání nebo jiné znemožnění použití hasicích přístrojů, hydrantů a požárně bezpečnostních zařízení, a hlavních uzávěrů a vypínačů (elektrina, voda, plyn), např. ukládáním materiálu před těmito zařízeními, zastavením nábytkem atd.
- vypalování porostů.

Školící příručka Požární ochrany

Osobní pomoc

Každý je povinen v souvislosti se zdoláváním požáru:

- provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob,
- uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření,
- ohlásit neodkladně na určeném místě zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení,
- poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce.

Věcná pomoc

Každý je povinen na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce poskytnout dopravní prostředky, zdroje vody, spojová zařízení a jiné věci potřebné ke zdolání požáru. Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí

Začlenění do kategorie činností podle požárního nebezpečí se provádí na základě § 15 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu § 28 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti člení do tří kategorií:

- se zvýšeným požárním nebezpečím - laboratoře Plzeňská, centrální plynová kotelna Plzeňská,
- s vysokým požárním nebezpečím - ve 2LF není
- bez zvýšeného požárního nebezpečí – administrativa a ostatní pracoviště 2LF

Od tohoto začlenění se odvíjí rozsah povinností stanovený zákonem o požární ochraně, včetně povinnosti zpracovávat příslušnou dokumentaci požární ochrany. Povinnosti na úseku požární ochrany jsou tedy odlišné podle toho, jaké činnosti jsou konkrétním provozovatelem vykonávány.

Dokumentaci o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím zpracovává technik požární ochrany nebo OZO v PO.

Na některých pracovištích se zvýšeným požárním nebezpečím jsou ustanovené ze zaměstnanců preventivní požární hlídky, které mají povinnost v případě požáru organizovat evakuaci budov.

Školení o požární ochraně

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím (tzn. činnosti uvedené v § 4 odst. 2 a 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů), jsou povinny zabezpečit pravidelně:

- školení vedoucích zaměstnanců v rozsahu min. 1x/3roky,
- školení zaměstnanců v rozsahu min. 1x/2roky,
- odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek (pokud vzniká povinnost zřídit preventivní požární hlídku) v rozsahu min. 1x/rok,
- školení ohlašovny požáru (pokud ustanovena) v rozsahu min. 1x/rok.

Školící příručka Požární ochrany

Povinnost školení zaměstnanců o požární ochraně se vztahuje na všechny fyzické osoby, které jsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru k právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě.

Pro fyzické osoby, které se příležitostně zdržují na pracovištích právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, se školení o požární ochraně zabezpečuje, jestliže tyto osoby vykonávají činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím nebo přicházejí do styku s těmito činnostmi.

3 Dokumentace požární ochrany

Na základě začlenění provozované činnosti do zvýšeného požárního nebezpečí musí být zpracována následující dokumentace:

- stanovení organizace zabezpečení požární ochrany v organizaci,
- požární řády (určuje pravidla požární bezpečnosti v prostoru se zvýšeným požárním nebezpečím),
- požární poplachové směrnice (určuje postup pro případ požáru),
- požární evakuační plán (způsob zabezpečení evakuace, grafické znázornění směru únikových cest),
- další dokumentace uvedená v § 27 vyhl. č. 246/2001 Sb.

Statutární orgán je povinen:

- zajistit zpracování předepsané dokumentace PO,
- zajistit, aby zpracovaná dokumentace PO byla vyvěšena na viditelném a trvale přístupném místě (požární poplachové směrnice, požární řád, požární evakuační plán),
- seznámit zaměstnance s obsahem dokumentace PO v rámci školení.

Zaměstnanci jsou povinni:

- seznámit se s obsahem zpracované dokumentace PO,
- plnit požadavky, příkazy a zákazy stanovené ve zpracované dokumentaci PO.

4 Požární ochrana v mimopracovní době

Statutární orgán (zaměstnavatel) je povinen:

- zabezpečit pracoviště (objekty) společnosti z hlediska PO v mimopracovní době a v době sníženého provozu,
- dbát, aby pracoviště po ukončení pracovní doby bylo v požárně nezávadném stavu,
- seznámit zaměstnance se způsobem zajištění PO v mimopracovní době (uzamčení prostor).

Zaměstnanci jsou povinni:

- provést po skončení běžné pracovní doby kontrolu běžně přístupných prostor po stránce požární ochrany (zejména svítidla, tepelné spotřebiče),

Školící příručka

Požární ochrany

- zabezpečit pracoviště proti vstupu nepovolaných osob po ukončení pracovní doby,
- zabezpečit vypnutí všech spotřebičů, které se podle návodu výrobce neponechávají v provozu,
- zabezpečit odpojení těch spotřebičů od el. sítě, které mají toto opatření v návodu k obsluze,
- zabezpečit, aby na pracovišti nezůstaly žádné zjevné příčiny požáru, např. hořlavý materiál v blízkosti zdrojů tepla apod.,
- oznámit svému nadřízenému zaměstnanci případné nedostatky a závady.

5 Hořlavé kapaliny, chemické látky

Dle ČSN 65 0201 – Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci se hořlavé kapaliny podle bodu vzplanutí se třídí do 4 tříd nebezpečnosti:

Třída nebezpečnosti	Bod vzplanutí ve °C
I.	do 21 včetně
II.	od 21 do 55 včetně
III.	od 55 do 100 včetně
IV.	více než 100

Dále:

- hořlavé kapaliny, u kterých nebyl prokazatelně stanoven bod vzplanutí, se ve smyslu této normy považují za hořlavé kapaliny I. třídy nebezpečnosti,
- stanovení bodu vzplanutí a zařazení do příslušných tříd zajišťuje obvykle výrobce, dovozce, distributor nebo uživatel či provozovatel,
- manipulace s hořlavými kapalinami je každá činnost, při které je s hořlavou kapalinou nějak nakládáno, (např. plnění, přelévání, přečerpávání, stáčení),
- **bod vzplanutí** – nejnižší teplota hořlavé kapaliny, při které vnější zdroj zapálení vyvolá vzplanutí par nad hladinou kapaliny; stanovují ho akreditované zkušebny,
- **bod hoření** – nejnižší teplota hořlavé kapaliny, při které vnější zápalný zdroj vyvolá hoření par nad hladinou kapaliny po dobu nejméně 5 sekund,
- **nízkovroucí hořlavé kapaliny** – s bodem vzplanutí do 0 °C a současně s bodem varu do 35 °C za normálních podmínek.

Zaměstnavatel je povinen:

- určit místo a způsob ukládání hořlavých kapalin a chemických látek (pokud tato nutnost nastane), nejvhodnější je skladování v originálních obalech v nehořlavé (plechové) skříni,
- zamezit přístupu a manipulaci nepovolanými osobami, např. uzamčením skříně,
- zajistit bezpečnou manipulaci podle pokynů v bezpečnostním listě,
- zajistit, aby bezpečnostní listy používaných hořlavých kapalin a chemických látek byly k dispozici na jednotlivých pracovištích, např. ve složce,
- označit prostor s výskytem hořlavých kapalin tabulkou „Zákaz kouření a manipulace s plamenem“ a „Hořlavé kapaliny“.

Školící příručka Požární ochrany

Zaměstnanci jsou povinni:

- ukládat hořlavé kapaliny a chemické látky jen na určených a označených místech,
- informovat se o vlastnostech jednotlivých hořlavých kapalin a chemických látek, včetně čisticích prostředků a o potřebných bezpečnostních opatřeních (viz bezpečnostní listy),
- používat stanovené čisticí prostředky a způsob čištění doporučený výrobcem,
- dodržovat zákaz kouření a manipulace s plamenem při práci a ukládání hořlavých kapalin,
- nevystavovat nádoby s hořlavými kapalinami přímému sálavému teplu, zamezit přítomnosti zdrojů vznícení, styku s otevřeným ohněm a přehřátí,
- používat jen originální a nepoškozené obaly, ukládat obaly s hořlavými kapalinami vždy otvorem nahoru, náležitě je utěsnit a zajistit proti úniku,
- odstraňovat neprodleně veškeré rozlité hořlavé kapaliny (viz bezpečnostní list).

Pozor! Nejvíce nebezpečné jsou hořlavé kapaliny I. třídy nebezpečnosti, které mají teplotu vzplanutí do 21 °C!

6 Tlakové lahve

Základní bezpečnostní požadavky pro manipulaci s tlakovými lahvemi:

- tlakové lahve musí být účinně zajištěny proti pádu, např. řetízkem, umístěním do klece apod.,
- tlakové lahve musí být chráněny proti nárazu a tepelným účinkům slunečního záření, nesmí být překročena teplota sálavé plochy nad 50 °C, je nutné vyloučit zdroje zápalu, včetně statické elektřiny,
- tlakové nádoby s kyslíkem chránit před olejem a tuky,
- manipulaci s tlakovými lahvemi smí provádět jen proškolení a písemně pověřený pracovníci, seznámení s bezpečnostními listy a pokyny, dle návodu na obsluhu daného zařízení,
- ve vzdálenosti nejméně 5 m od lahví je zakázáno ukládat jakékoliv hořlavé látky a provádět práce s otevřeným ohněm bez povolení a bez stanovení zajištění pracoviště,
- prostor s výskytem tlakových lahví musí být označen příslušnými bezpečnostními tabulkami, zejména tabulka s názvem plynu, zákaz kouření a manipulace s plamenem,
- další podmínky pro manipulaci s tlakovými lahvemi jsou uvedeny v příslušných bezpečnostních listech, dle jednotlivých plynů.

7 Elektrická zařízení a topidla

7.1 Zásady při instalaci a používání elektrických zařízení a topidel:

- instalovat a provozovat se smí pouze elektrické a tepelné zařízení, které bylo schváleno zaměstnavatelem z hlediska požární bezpečnosti,
- při instalaci a provozování elektrického a tepelného zařízení je nutné řídit se návodem výrobce, zejména dodržovat bezpečné vzdálenosti od hořlavých hmot, používat izolační podložky,
- na tepelné zařízení a rovněž i do nebezpečné vzdálenosti od něho se nesmějí odkládat předměty a materiály z hořlavých hmot,

Školící příručka Požární ochrany

- je zakázáno provádět neodborné zásahy nebo opravy na elektrických zařízeních,
- všechny závady musí být nahlášeny vedoucímu zaměstnanci,
- každé elektrické zařízení či spotřebič musí být pravidelně kontrolováno revizním technikem.

7.2 Požární nebezpečí elektrických zařízení:

- porucha v elektrické části zařízení může mít za následek shoření nebo roztavení vodičů (tento jev se odehrává ve velmi krátké době několika vteřin),
- vadná, nesprávně udržovaná a používaná nebo nevhodně zvolená el. zařízení mohou být rovněž příčinou vzniku požáru zařízení samých nebo okolních prostorů s výskytem hořlavých látek pevných, kapalných nebo plyných, ve kterých jsou tato zařízení umístěna,
- příčinami vzniku požárů od elektrických zařízení jsou především zkraty, přetížení, neodborná instalace, zásahy neoprávněných osob do elektrických zařízení, poškození izolace kabelu (způsobení zkratu) atd.,
- příčinám vzniku požárů lze předcházet dostatečnou údržbou, opravami, odbornou instalací těchto zařízení a dodržováním termínů revizí a kontrol.

7.3 Statická elektřina

Výboje elektrostatické elektřiny jsou jedním z možných zápalných zdrojů snadno zápalných látek. Elektrostatické náboje vznikají vzájemným třením různých druhů materiálů, akumulují se náhlým svedením elektrostatické energie do země. Vzniká výboj o určitém množství tepelné energie schopný za určitých okolností zapálit hořlavý soubor. Výboj statické elektřiny je nebezpečný zejména na pracovištích s hořlavými plyny a s nízkovroucími kapalinami (bod vplanutí -12°C a nižší)

Preventivní opatření:

- zákaz nošení pracovních oděvů z hedvábí a umělých hmot (zejména v prostředí laboratoří s používáním hořlavých kapalin),
- nošení obuvi z vodivé pryže,
- uzemnění všech kovových částí.

8 Hoření a hašení požárů

Pro účely požární ochrany se za požár považuje každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata nebo materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Školící příručka Požární ochrany

Třídy požáru podle druhu hořlavé látky			
A	B	C	D
Požáry pevných látek hořících plamenem, jejichž hoření je provázeno žhnutím.	Požáry kapalných látek a látek přecházejících do kapalného stavu.	Požáry plyných látek hořících plamen.	Požáry lehkých a alkalických kovů.
Např. dřevo, papír, sláma, uhlí, plasty, textil, látky organického původu.	Např. benzín, nafta, olej, mazadla, barvy, laky, ředidla, alkohol, aceton, vosky, tuky, asphalt, pryskyřice.	Např. propan-butan, zemní plyn, svítiplyn, acetylen, metan, vodík.	Např. hořčík a jeho slitiny s hliníkem.
Vhodné hasicí přístroje: vodní, pěnové a práškové.	Vhodné hasicí přístroje: pěnové, práškové	Vhodné hasicí přístroje: práškové, přístroje s náplní CO₂	použití speciálních suchých hasiv nebo speciálně upravených prášků.

9 Věcné prostředky požární ochrany

Hasicí přístroje rozdělujeme podle typu náplně:

- práškové,
- sněhové (CO₂),
- pěnové,
- vodní,
- plynové.

Jak hasicí přístroj používat?

- Správné použití je graficky znázorněno na každém hasicím přístroji a je doplněno krátkým popiskem.
- Hasební zásah provádějte vždy po směru větru a hořící plochu haste od kraje.
- Hasicí přístroj lze použít opakovaně.
- Po každém použití hasicího přístroje zajistěte jeho opětovné naplnění u odborné servisní firmy. Naplnění a kontrolu hasicího přístroje je nutné zajistit i po krátkém použití, vyhněte se tak komplikacím souvisejícím s nedostatkem hasiva při dalším použití hasicího přístroje.

Množství a druhy hasicích přístrojů pro daný prostor stanoví:

- požárně bezpečnostní řešení stavby (dříve technická zpráva požární ochrany), nebo
- obdobná dokumentace ověřená stavebním úřadem nebo
- jiný právní předpis (např. vyhláška o požární prevenci).

Školící příručka

Požární ochrany

PRÁŠKOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ	
Ideální použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Průmysl, obchod, energetika, důlní hornictví, olejové a plynové kotelny, kanceláře, knihovny, rodinné domy, rekreační objekty, garáže.○ Třída požáru: A, B, C.
Vhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Úřady, sklady, archívy, obchodní domy, školy, hotely, nemocnice, chaty, sklepy, dílny, železniční přeprava, automobily.○ Tam, kde nesmí dojít k poškození vodou nebo pěnou.○ K hašení zařízení pod napětím max. do 1000 V z min. vzdálenosti 1 m.
Nevhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Jemná mechanika a elektronika, telefonní ústředny, elektrické rozvodny, místnosti, kde jsou přístroje citlivé na prach.
Nesmí se použít:	<ul style="list-style-type: none">○ Lehké hořlavé a alkalické kovy, volně ložené sypké materiály, prach (nebezpečí výbuchu a rozšíření požáru).

SNĚHOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ	
Ideální použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Elektrická zařízení pod napětím (výpočetní střediska, telefonní ústředny, energetická centra), hořlavé plyny.○ Třída požáru: B, C.
Vhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Laboratoře, potravinářství, energetika, prostory s jemnou mechanikou, elektronickými zařízeními nebo hořlavými kapalinami.○ Tam, kde by neměly zůstat zbytky hasební látky.
Nevhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Pevné látky typu dřeva, textilií, uhlí (možnost opětovného vznícení od zahřátých konstrukcí).○ Na otevřených prostranstvích s velkou výměnou vzduchu.○ V uzavřených prostorách s výskytem osob (možnost vzniku nebezpečné koncentrace CO₂ – nebezpečí udušení).
Nesmí se použít:	<ul style="list-style-type: none">○ Hořlavé prachy, sypké látky (nebezpečí výbuchu a rozšíření požáru), hořlavé a alkalické kovy.

PĚNOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ	
Ideální použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Hořlavé kapaliny nemísící se s vodou (benzín, motorová nafta, minerální oleje, tuky apod.).○ Třída požáru: A, B.
Vhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Sklady, komerční objekty, domácnosti, pevné látky (dřevo, papír, uhlí, textilie, pryž).
Nevhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Hořlavé kapaliny nízkovroucí a mísící se s vodou (alkoholy), hořlavé plyny a kovy.
Nesmí se použít:	<ul style="list-style-type: none">○ Elektrická zařízení pod napětím a v jejich blízkosti (riziko úrazu el. proudem), hořlavé kovy (např. hořčík a jeho slitiny s hliníkem).

Školící příručka Požární ochrany

VODNÍ HASICÍ PŘÍSTROJ	
Ideální použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Pevné hořlavé látky organického původu, které žhnou (dřevo, papír, sláma, uhlí, textil apod.).○ Třída požáru: A
Vhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Papírenský a dřevařský průmysl, sklady pevných hořlavých látek, školy, archívy.○ Hořlavé kapaliny rozpustné ve vodě (alkoholy, ketony).
Nevhodné použití:	<ul style="list-style-type: none">○ Hořlavé kapaliny nemísící se s vodou (benzín, motorová nafta, minerální oleje), hořlavé plyny.○ Cenné materiály a zařízení, kde je nebezpečí škod promáčením.
Nesmí se použít:	<ul style="list-style-type: none">○ Elektrická zařízení pod napětím a v jejich blízkosti (riziko úrazu el. proudem), lehké a alkalické kovy, látky, které prudce reagují s vodou.

10 Systém provádění preventivních požárních prohlídek

10.1 Preventivní požární prohlídky

Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona o PO se zabezpečují formou preventivních požárních prohlídek a prověřováním dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně.

Preventivní požární prohlídky jsou prováděny TPO nebo OZO v PO v intervalu **min. 1x/6 měsíců**.

O provedených kontrolách se vyhotoví záznam, který obsahuje závady, navrhovaná opatření a termín náprav. Záznam se zapíše do požární knihy, příp. se vyhotoví další záznam.

11 Přílohy

Příloha č. 1 – Dokumentace požární ochrany pro areál Fakultní nemocnice v Motole (FNM)

(platí pro zaměstnance pohybujících se v areálu FNM)

Příloha č. 2 – Dokumentace požární ochrany pro areál Plzeňská

(pro zaměstnance pohybujících se v areálu Plzeňská)

Školící příručka
Požární ochrany

Příloha č. 1 – Dokumentace PO pro areál FNM

Fakultní nemocnice v Motole, V Úvalu 84, Praha 5 **POŽÁRNÍ POPLACHOVÉ SMĚRNICE**

1. Každý kdo zpozoruje požár, je povinen jej neprodleně hlásit na ohlašovnu požárů.
2. Vyhlášení požárního poplachu může být provedeno osobně, voláním, telefonicky, místním rozhlasem, tlačítkovým hlásičem elektrické požární signalizace.
3. Účastníci poplachu se musejí podříditi pokynům velitele zásahu.

Telefonní čísla

Ústřední ohlašovna požárů	linka 5555 státní 224435555
---------------------------	--

Hasičský záchranný sbor FN Motol	linka 1080,1081 státní 224431080 státní 224431081
Centrální dispečink oprav a údržby	linka 8888 státní 224438888
První pomoc v areálu FN Motol	linka 2222 státní 224432222
Ostraha areálu FN Motol	linka 6666 státní 224436666

Platnost od: 1.11.2010

JUDr. Ing. Miloslav Luďvik, MBA v.r.
ředitel FN Motol

Školící příručka
Požární ochrany

Fakultní nemocnice v Motole
V Úvalu 84,150 06 Praha 5

POŽÁRNÍ ŘÁD
pro posluchárny 2.LF UK

1/ Popis vykonávané činnosti a charakteristiky požárního nebezpečí

Posluchárny jsou umístěny ve vstupním bloku FN v Motole. Slouží jako výukové a kongresové centrum. Jsou zde složité podmínky pro požární zásah, shromažďuje se zde větší počet osob.

2/ Požární technické charakteristiky látek a jejich nejvyšší přípustné množství na pracovišti

V prostorách poslucháren se nevyskytují hořlavé kapaliny, tlakové lahve s hořlavými plyny, ani jinak požárně nebezpečné látky. V daném objektu se vyskytují pouze hořlavé látky v zařizovacích předmětech, nábytku, textilích a v technologickém zařízení.

3/ Stanovení podmínek požární bezpečnosti k zamezení vzniku a šíření požáru nebo výbuchu s následným požárem

Zaměstnanci pracující na tomto pracovišti musí být řádně seznámeni s předpisy požární ochrany týkající se činnosti na pracovišti. Vstup do poslucháren mají pouze oprávněné osoby, ostatní pouze s vědomím správce poslucháren. V celém prostoru poslucháren platí přísný zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm. Svařování je povoleno pouze na základě písemného příkazu ke svařování se stanovenými požárními bezpečnostními opatřeními. Údržbu na technologických zařízeních smí provádět pouze odborně způsobilé osoby v souladu s pokyny výrobce jednotlivých zařízení. V prostorách poslucháren je zakázáno skladovat materiál, který nesouvisí s jejich provozem. Poruchy na technických zařízeních je nutné neprodleně hlásit správci poslucháren. Elektrozařízení podléhají pravidelným revizím podle platných ČSN. Hasicí přístroje a hydranty musí být trvale volně přístupné. V celém objektu musí být prováděn pravidelný úklid a udržován pořádek.

4/ Vymezení oprávnění a povinností osob při zajišťování stanovených podmínek požární bezpečnosti.

Za dodržování požárních předpisů a požární bezpečnosti v prostorách poslucháren odpovídá tajemnice děkanátu fakulty. Pro objekt je zřízena preventivní požární hlídka.

Každý je povinen poskytnout osobní a věcnou pomoc v souvislosti se zdoláváním případného požáru.

Údržbu, opravy, kontroly, revize a další manipulaci s technickým a technologickým zařízením smí provádět pouze odborně způsobilé osoby a to pouze s vědomím vedení fakulty.

Případný požár, živelní pohromu nebo jinou mimořádnou událost řeší HZS FN Motol, bezpečnost zaměstnanců zajišťuje ostraha areálu FN Motol.

Školící příručka Požární ochrany

5/ Stanovení podmínek pro bezpečný pobyt a pohyb osob a způsob zabezpečení volných únikových cest.

Únikové cesty musí být trvale volnou komunikací, nesmí se zde ukládat žádné předměty. Únikové východy musí být v době přednášek odemčené a snadno otevíratelné bez dalších opatření a nesmí zajištěním proti vstupu nepovolaných osob bránit úniku a evakuaci osob.

Na únikových cestách je instalováno nouzové osvětlení.

6/ Přehled o umístění výstražných a bezpečnostních značek, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení.

Únikové cesty a únikové východy jsou označeny bezpečnostními informačními tabulkami.

Na chodbách jsou vyvěšena schémata směru úniku.

Elektrozařízení je označeno podle platných ČSN.

Označeny jsou hlavní vypínače a uzávěry.

V prostorách poslucháren jsou rozmístěny hasicí přístroje a hydrantové systémy.

V prostorách poslucháren je instalována elektrická požární signalizace.

K dispozici je evakuační rozhlas.

7/ Jméno a příjmení odpovědného vedoucího zaměstnance

Ing. Martina Mudrová Ph.D – tajemnice 2. LF UK

**Fakultní nemocnice v Motole
V Úvalu 84,150 06 Praha 5**

POŽÁRNÍ EVAKUAČNÍ PLÁN FNM

POKYNY PRO VÝPOMOC

1. V případech, kdy velitel požárního zásahu-evakuace (dále jen velitel zásahu) rozhodne po dohodě s vedoucím zaměstnancem zdravotnického nebo nezdravotnického pracoviště, že je pro evakuaci osob a materiálu nutná výpomoc, obrátí se ze žádostí o tuto výpomoc na vedení nemocnice, náměstka pro léčebně preventivní péči, v mimopracovní době na hlavní lékařskou službu.
2. Velitel zásahu sdělí při žádosti o výpomoc požadovaný počet osob s lékařskou kvalifikací a zvláště stanoví transportní pomůcky a prostředky. Dále stanoví místo soustředění sil a prostředků, odkud bude jejich působení dále řídit.
3. Klinika, oddělení nebo jiné pracoviště, které bylo požádáno o výpomoc, je povinno prostřednictvím svého vedoucího zaměstnance i v této mimořádné situaci zabezpečit provoz svého pracoviště tak, aby nebyly ohroženy životy a zdraví zaměstnanců nebo pacientů.
4. Bezdůvodné odmítnutí pomoci však může být klasifikováno jako přestupek na úseku požární ochrany podle §78 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zajištění výpomoci musí být provedeno bezodkladně. Klinika, oddělení nebo jiné pracoviště, které výpomoc poskytuje, musí mít průběžně přehled o tom, které zaměstnance nebo materiál dává k dispozici. Vedoucí zaměstnanci této kliniky nebo oddělení musí informovat vysílané osoby za jakým účelem je výpomoc poskytována, oznámí místo soustředění a jméno osoby, u které se výpomoc bude hlásit.
6. Zaměstnanci, kteří výpomoc poskytují, jsou po dobu evakuace podřízeni veliteli zásahu. Na žádost vedoucího zaměstnance kmenového pracoviště mohou být uvolněni zpět na své pracoviště pouze se souhlasem velitele zásahu. O ukončení výpomoci rozhoduje velitel zásahu.

Školící příručka

Požární ochrany

Příloha č. 2 – Dokumentace požární ochrany pro areál Plzeňská

POŽÁRNÍ POPLACHOVÁ SMĚRNICE

2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Plzeňská 130/221, Praha 5 Motol

Postup při vzniku požáru:

- 1/ **Ohlásit požár** telefonicky na OHLAŠOVNU POŽÁRU (vrátnice) na tel.: „ **257 296 111**“.
- 2/ Při ohlašování požáru uveďte zejména: **kdo volá, kde hoří, co hoří a zda je někdo zraněný**.
- 3/ **Vyhlásit požární poplach** pro nejbližší okolí voláním „**HOŘÍ**“.
- 4/ **Zahájit hasební činnost** dostupnými hasebními prostředky - přenosné hasicí přístroje, hydranty.

Při vyhlášení požárního poplachu:

- 1/ Členové preventivních požárních hlídek s vedoucími zaměstnanci organizují a řídí evakuaci přítomných osob, odchází poslední a kontrolují, zda v ohroženém prostoru nezůstala žádná osoba.
- 2/ Vedoucí provozů dále zjistí odpojení el. proudu a plynu a odstranění hořlavých komponentů.
- 3/ Všechny osoby se shromáždí na shromaždišti osob na **parkovišti u budovy E** a vyčkají na příjezd hasičů.

Důležitá telefonní čísla tísňového volání:

Telefonní čísla tísňového volání	Tel. číslo :
Integrovaný záchranný systém	112
Hasičský záchranný sbor	150
Policie ČR	158
Zdravotnická záchranná služba	155
Pohotovostní a havarijní služby	Tel. číslo :
Porucha plynu	1239
Porucha el. energie	1236
Porucha vody	840 111 112

POŽÁRNÍ ŘÁD **NOVÉ BUDOVY-VÝUKOVÉHO PAVILONU**

2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

A. Popis vykonávané činnosti a charakteristika požárního nebezpečí

V objektu Nové budovy - Výukového pavilonu se provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím dle § 4 zákona č. 133/1985 Sb., odstavce 2, písmena j).

Dle odst. e), §18, V.č. 246/2001 Sb. se jedná se o objekt (se složitými podmínkami pro zásah).

B. Požárně technické charakteristiky vyskytujících se látek

Dřevo

Pevná organická hořlavá látka schopná rychlého povrchového šíření požáru. Stupeň hořlavosti: C3 – lehce hořlavé (měkké dřevo); C2 - středně hořlavé (tvrdé dřevo); teplota vznícení: cca 375 - 400 °C; teplota samovznícení: 80 - 120 °C; teplota žhnutí: 295 - 305 °C, bod hoření 238 - 255°C (dle druhu), teplota žhnutí 229°C - 295°C (dle druhu).

Papír

Lehce hořlavá pevná látka; stupeň hořlavosti: C3 - lehce hořlavý (měkký papír); C1- těžce hořlavý (kartonový tvrzený papír); teplota vznícení papír/karton: 185 - 360 °C; teplota samovznícení: 100 °C; teplota při rozvinutém požáru: cca 1000 °C;

PVC

Je hořlavá pevná látka; stupeň hořlavosti: C3 - lehce hořlavý; teplota vznícení: 520 °C; teplota rozkladu: 120 - 150 °C; objemová hmotnost: 1200 - 1500 kg/m³. Kabely, podlahoviny a jiné výrobky z PVC jsou poměrně nesnadno zapalitelné, jejich hořením se materiál deformuje a uvolňuje se světlý dým, který později tmavne. Charakteristickou vlastností je vznik sloučenin HCl, Cl. Při požáru se uvolňují toxické a korozivní plyny a páry.

Chemické látky a směsi

Laboratorní chemikálie v omezeném množství (I.-IV.tř. nebezpečnosti).

C. Nejvýše přípustné množství látek, které se mohou vyskytovat v místě provozované činnosti

Max. 50 l hořavin I. třídy nebo 250 l hořavin II.- IV. třídy (laboratorní chemikálie).

D. Stanovení podmínek k zajištění požární bezpečnosti

- Dodržování zákazu kouření a manipulace s otevřeným ohněm.
- Provádění pravidelné kontroly, údržby a revize elektrických instalací a el. spotřebičů.
- Dodržovat podmínky požární bezpečnosti při používání el. spotřebičů (nepoužívat spotřebič v případě poškozeného kabelu, nevytahovat kabel ze zásuvky pod napětím, atd.)
- Nezakrývat chladicí mřížky elektrických spotřebičů (chladniček, přímotopných těles, ventilátorů atd.)
- Zákaz zasahování do elektrických zařízení!
- (do el. zařízení smí zasahovat pouze odborně způsobilá osoba s potřebnou kvalifikací)
- Instalace a opravy, při nichž je nutno použít otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení, se považují za práce se zvýšeným nebezpečím požáru a lze je provádět jen za podmínek daných vyhláškou č. 87/2000 Sb.
- Hořlavé látky je zakázáno odkládat do blízkosti možných zdrojů zapálení (např. přímotopné spotřebiče, do prostorů rozvaděčů elektrické energie, atd.).
- Při používání chemických látek a směsí dodržovat pokyny výrobce (na štítku obalu), a bezpečnostní listy.

Školící příručka Požární ochrany

- Skladování hořlavých chemických látek a směsí se smí jen v původním obalu nebo v obalu odpovídajícímu originálnímu.
- Udržovat trvale volný přístup k přenosným hasicím přístrojům, hydrantům a el. rozvodnám.
- Únikové cesty a východy musí být neustále volné.

E. Oprávnění a povinnosti osob při zajišťování podmínek požární bezpečnost

- Všechny osoby jsou povinné počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru - dodržováním podmínek požární bezpečnosti - především dodržování zákazů a příkazů, dále řídit se dalším ustanovením tohoto požárního řádu, platnými právními a ostatními předpisy, technickými normami, které se vztahují k provozu objektu.
- Zaměstnanci jsou povinni upozorňovat na zjištěné závady a oznamovat je svým nadřízeným vedoucím zaměstnancům.
- Zajištění údržby, kontrol a revizí vyhrazených technických zařízení, technických zařízení, požárně bezpečnostních zařízení a věcných prostředků PO v objektu je odpovědný vedoucí údržby.
- V případě vzniku požáru se postupuje podle Požární poplachové směrnice.

F. Stanovení podmínek pro bezpečný pobyt a pohyb osob

- Všechny osoby zdržující se v prostorách budovy jsou povinny dodržovat ustanovení tohoto Požárního řádu.
- Při pohybu a pobytu osob v prostoru musí tyto osoby dodržovat příkazové a zákazové značení.
- Musí být zachované volné prostory: před přenosnými hasicími přístroji, před rozvodnami el. proudu, v únikových cestách a únikových východech.

G. Jméno a příjmení odpovědného vedoucího zaměstnance

Václav Matouš - Správce budovy

Příloha č. 1 - Přehled o umístění výstražných a bezpečnostních značek, věcných prostředků PO a požárně bezpečnostních zařízení

1/ Věcné prostředky PO:

Přenosné hasicí přístroje (PHP)

2/ Bezpečnostní značky:

“únikový východ“, “úniková cesta“ v rozsahu nezbytném pro usnadnění evakuace osob;

3/ Požárně bezpečnostní zřízení:

Nadzemní hydranty:

Nouzové osvětlení: na každé únikové cestě v každém patře;

Požární uzávěry: na každém patře;

Zařízení pro odvod kouře a tepla: 4.NP schodiště v CHÚC typu A;

EPS: s ústřednou na vrátnici;

POŽÁRNÍ EVAKUAČNÍ PLÁN **NOVÉ BUDOVY - VÝUKOVÉHO PAVILONU**

a) ÚČEL

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem.

b) ORGANIZACE EVAKUACE

Evakuace osob a materiálu ze zasaženého nebo požárem ohroženého prostoru probíhá samovolně popř. je řízena vedoucími zaměstnanci ve spolupráci s členy preventivní požární hlídky.

c) SÍLY A PROSTŘEDKY PRO EVAKUACI

Evakuaci osob řídí a organizují vedoucí zaměstnanci v součinnosti s členy preventivních požárních hlídek, kteří odchází z pracovišť jako poslední a kontrolují, zda v ohroženém prostoru nezůstala žádná osoba. V případě potřeby určí vedoucí zaměstnanci na pomoc další zaměstnance. Evakuaci materiálu a zvířat provádí zaměstnanci určení vedoucími zaměstnanci.

d) CESTY A ZPŮSOBY EVAKUACE

Evakuace osob z Nové budovy-Výukového pavilonu je řešena dvěma chráněnými únikovými cestami typu A (CHÚC A) vedoucími dvěma schodišti z 4.NP ven na volné prostranství před budovu.

Shromaždiště osob

Všechny evakuované osoby se shromáždí na parkovišti u budovy E a vyčkají na příjezd hasičů. Jednotliví vedoucí zaměstnanci prověří počty svých zaměstnanců a sdělí informace veliteli zásahu hasičů.

e) ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ PRVNÍ POMOCI POSTIŽENÝM OSOBÁM

První pomoc postiženým osobám poskytnou zaměstnanci vyškolení z poskytování první pomoci.

Po příjezdu zdravotnické záchranné služby zdravotníci (ZZS).

f) URČENÍ MÍSTA PRO EVAKUOVANÝ MATERIÁL

V rámci evakuace materiálu je nutno nejdříve evakuovat finanční hotovost, důležitou obchodní dokumentaci a počítačová paměťová média a zvířata. Materiál se zvířaty se bude soustřeďovat u budovy E, v případě ohrožení i budovy E na parkovišti nacházejícím před budovou a určení zaměstnanci velitelem zásahu jej budou střežit před zcizením.

g) GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ ÚNIKOVÝCH CEST

Viz. Příloha č. 1 Grafická část.